СТАНОВИЩЕ

От **акад. Атанас Иванов Атанасов, СГЦ към СУ „Св. Кл. Охридски“,** относно конкурса за **“Професор”** в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление 4.3. Биологически науки; научна специалност **„Биохимия“**

1. Обща част

Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра ”Биохимия” при Биологическия факултет (БФ) на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ (СУ) в ДВ, бр. 29/24.03.2026 г. Единствен кандидат е доц. д-р Любен Иванов Загорчев от същата катедра. Прегледът на документите показва, са изготвени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБ (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение и вътрешните правилници на СУ.

2. Кратки биографични данни

Доц. д-р Любен Иванов Загорчев е роден на 04.05.1981 г. През 2000 г. завършва НПМГ „Акад. Л. Чакалов“ с профил „Биология и биотехнология с разширено изучаване на английски език“, след което постъпва като редовен студент в БФ на СУ “Св. Климент Охридски”.

Кариерно развитие на д-р Л. Загорчев протича изцяло в БФ на СУ “Св. Кл. Охридски”, където в периода 2010 – 2024 той заема академичните длъжности асистент, гл. асистент, доцент, зам. декан и декан. През този период от време, той е претърпял краткосрочни специализации във Франция, Китай и Великобритания

Той е носител на Наградата на Столична община за най-добър млад учен за 2014 г. и на Първа награда на АгроБиоТехПарк за есе на тема „Генетично модифицирани организми – надежда и страх“ (2006).

3. Научни трудове

Доц. Л. Загорчев е съавтор на 69 научни труда, от които 43 са публикувани в списания с IF или SJR (общ IF >110), 14 в неиндексирани списания, 5 глави от книги и 7 учебни помагала. По данни на Google Scholar, статиите му са цитирани 1174 пъти, а неговите h и i10 индекси са съответно 16 и 25. По данни на Scopus пък цитатите му са 844, а h-индексът е 13. Д-р Загорчев е докладвал своите резултати на 34 международни и на 59 национални научни форуми.

От общо 69 научни труда, от които 43 са публикувани в списания с IF или SJR (общ IF >110) доц. Л. Загорчев участва в конкурса за „Професор“ с 17 избрани публикации, публикувани в списания с IF или SJR, стоящи извън тези включени в двете му докторски дисертации и хабилитацията му за доцент. В 11 от трудовете кандидатът е водещ (първи или последен) автор. Разпределението на индексираните статии по квартили е както следва: Q1 – 11 бр., Q2 – 2 бр., Q3 – 3 бр. Освен научните статии, в документите по конкурса са представени и 7 колективни учебни пособия, както и 22 резюмета на доклади и постери от научни форуми. Трудовете отговарят на темата на конкурса

Четири от статиите в списания с ИФ (D1 - 4) са обединени в група *„Статии еквивалентни на хабилитационен труд“*, с което доц. Загорчев покрива критериите за показатели от Група В от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Това което ги прави специфични и с определена важност е, че те са посветени на изучаването на вторични метаболити на паразитни растения от род *Cuscuta* при което се търси значението им и ефекта върху самите растения и механизмите, определящи тяхната

биосинтеза. Тази специфична дейност на кандидата е сумирана в обзорна статия D1, посветена на фармакологичните свойства на вторични метаболити от паразитни растения, в която след задълбочен анализ на литературните данни се предлага хипотезата, че именно паразитният начин на живот е причина за специфичния вторичен метаболизъм. Други убликации отразени като D2 и D3 отразяват ролята на полифенолните съединения (главно флавоноиди) в паразитни растения, чиято видова специфичност би могла да се използва като таксономичен маркер. За по-пълното изесняване на спецификата на вторичния метаболизъм кандидата прилага комплексен метаболомен и транскриптомен анализ (труд D4).

По-голямата част от приносите на доц. Загорчев са посветени на изясняването на биохимичвите и молекулярно-биологичните основи на паразитизма (публикации D5, D7-D14), а други на молекулните механизми на абиотичния стрес при културни растения (публикации D6 и D17). Две от статиите (D13 и D14) са литературни обзори (с включени данни от собствени изследвания) върху еволюцията, геномната организация и таксономията на паразитните растения и лансират идеята за независимия произход на паразитизма при покритосеменните растения, както и за геномната редукция и специализация.

Чрез сравнителен изоензимен анализ на хлоропластни геноми на различни представители на род *Cuscuta* доц. Загорчев изяснява и установява, че ензимните системи участвуващи в ранните етапи на формиране на хаустории, отразяват филогенетичните взаимоотношения между подродовете. По този начин той предоставя нови доказателства в подкрепа на известните таксономични модели за *Cuscuta* (D5). Определено нимание заслужава публикация D8, където чрез RAPD анализ кандидатът оценява генетичното разнообразие на популациите *Cuscuta* в България и демонстрира приложимостта на молекулните маркери в таксономията, идентификацията и оценката на адаптивния

Бих акцентирал , че чрез изесняване ролята на епигенетичните механизми (ДНК метилиране, деметилиране и ацетилиране на хистони) в адаптацията на *Cuscuta* към паразитизъм, както и в защитния отговор на растенията-гостоприемници (D11) доц. Загорчев показва, че тези резултати биха могли да намерят приложение при разработването на нови подходи за селекция на устойчиви към паразити сортове културни растения. Във връзка с това е разработен и иновативен подход за селекция на антитела срещу белтъци, участващи в защитния отговор срещу паразити базиран на фагов дисплей (D9). Изследвайки механизмите на взаимодействие на паразитните растения с гостоприемниците, д-р Загорчев разкрива значението на хаусториалната връзка не само за пренасяне на хранителни вещества, но и за трансфер на вируси и други патогени (D10). Така той обосновава необходимостта от разработване на комплексни стратегии при създаването на устойчиви към паразити културни сортове растения.

. Други два от трудовете на кандидатя са посветени на молекулните механизми на солевия стрес и засушаването при житни растения (D17) и детелина (*Medicago truncatula*), където доказва ролята на транскрипционния фактор MtGRAS7 (D6) в реакциите на абиотичен стрес и абиотичната стресова толерантност. Със своята актуалност те създават подходяща база за тяхното по-нататъшно задълбочено изучаване

4. Педагогическа дейност

Педагогическият опит на доц. Л. Загорчев е изразителен и се състои в четене на лекции, водене на упражнения и ръководство на докторанти и дипломанти. Той е

титуляр на лекционния курс по *„Биохимия“* за студенти от БФ в ОКС „Бакалавър“, специалности Агробиотехнологии и Биотехнологии (редовно и задочно), както и за студенти от специалности Химия и Екохимия и специалност Физическо възпитание и спорт.Той е изнасял цикъл лекции и в Университета на Калабрия, Италия на тема *„Salinity tolerance and salt stress response in plants“*.

Доц Загорчев е бил научен ръководител на 19 защитили дипломанти от БФ, 8 от които в ОКС „Магистър“ и 11 в ОКС „Бакалавър“. В момента е научен ръководител на 5 зачислени докторанти.

5. Научни проекти

Доц. Л. Загорчев е участвал в разработването на 14 научни проекта, на 7 от които е бил ръководител, както и на 3 организационни проекти (на 2 ръководител и на 1 – координатор). Те са финансирани от ведомствени, национални и чуждестранни източници и надамонават стойността от 600 хил евро

6. Експертна, организационна и представителна дейност

Доц. Л. Загорчев е бил член на Експертната комисия по Биологически науки към ФНИ при МОН; член е на Националната комисия за Олимпиадата по *„Биология и здравно образование“*; бил е председател на Научната комисия, на Комисията по качество и на Факултетния съвет на БФ, и е член на Академичния съвет на СУ. Членува в International Parasitic Plant Society и в Scandinavian Plant Physiology Society. Рецензирал е научни статии на редица утвърдени международни списания, както и научни проекти за Фонд Научни Изследвания и National Science Centre – Полша.

Доц. Загорчев е организатор на редица форуми свързани с разпространението на биологични знания сред ученици, студенти и любители на биологията.

7. Обобщена оценка

Обобщената оценка съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в направление „Природни науки“ за академичната длъжност „Професор“ е представена в долната таблица.

Показател	Изискуем минимум	Реален брой точки
А	50	50
В	100	100
Г	200	270
Д	100	464
Е	150	304
Общо	**600**	**1188**

Заключение: Доц. д-р Любен Иванов Загорчев е доказан преподавател и учен по биохимия и молекулярна биология. Утвърден и известен изследовател на паразитизма при растенията. Научните му трудове хвърлят нова светлина върху биохимичвите и молекулярно-биологични основи на паразитизма при при видовете от род Cuscuta, като при това откриват възможност за селекция на растения към този вид паразити. По данни на Google Scholar неговите трудове са цитирани 1174 пъти, а според Scopus – 844 пъти. Неговият h индекс е 16 по данни на Google Scholar и h13 по Scopus. Доц. Загорчев е съавтор и на 7 учебни пособия. В резултат нанаправеният анализ на неговата научна и преподавателска дейност се установява, че доц. Загорчев отговаря на критериите на ЗРАСРБ и дори превишава два пъти

препоръчителните минимални държавни изисквания за академичната длъжност „Професор“ в направление Природни науки, поради което си позволявам да препоръчам на уважаемото Научно жури и на Факултетния съвет на БФ при СУ да му присъдят академична длъжност „Професор“ по специалност „Биохимия“.

София
7.07.2026 г.

Рецензент:

/Акад. Атанас Атанасов/